

ING Ekonomik Araştırmalar Bölümü 19 ülkede tasarruf davranışlarını araştırdı:**TÜRKİYE'DE FİNANSAL OKURYAZARLIK
HEM ÇOK İYİ HEM ÇOK KÖTÜ**

ING Grubu Ekonomik Araştırmalar Bölümü tasarruf ve finansal yetkinlik konularında yaptığı iki uluslararası araştırmanın sonuçlarını açıkladı. ING Grubu'nun faaliyet gösterdiği ülkelerde yapılan araştırmalar tasarruf ve finansal yetkinlik konularında ülkeler arasında ilginç farklılıklar ortaya koyuyor.

ING Grubu Ekonomik Araştırmalar Bölümü, ING Uluslararası Araştırmalar serisi kapsamında Grubun faaliyet gösterdiği ülkelerde tasarruf ve finansal yetkinlik konularında kapsamlı iki araştırma gerçekleştirdi. Saha çalışmasını TNS araştırma şirketinin yürüttüğü araştırmalar serisinin tasarrufla ilgili bölümüne 19 ülke katılırken, finansal yetkinlik bölümünde 11 ülke yer aldı.

Türkiye'nin en iyi tasarruf bankası olmayı hedefleyen ING Bank, geçtiğimiz ay "Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması"nın ilk 6 ay sonuçlarını paylaşmıştı. Türkiye ekonomisinin en önemli sorunlarından birisi olan düşük tasarruf oranına dikkat çekmek ve bu alandaki istatistiki veri açığının kapatılmasına destek olmak amacıyla gerçekleştirilen araştırma Türkiye'de kentsel nüfusun %10-%12 gibi çok düşük bir bölümünün tasarruf sahibi olduğunu gösteriyordu. ING, Aralık 2011'den beri gerçekleştirdiği uluslararası araştırmalarıyla ise tasarrufa ülkeler arası karşılaştırmalı olarak bakılmasını sağlıyor. Türkiye'yi Avrupa ve Asya'daki birçok ülke ile karşılaştırma imkânı sunan araştırma serisi ilginç sonuçlar ortaya koyuyor.

Türkiye'de tasarruflardan memnuniyetsizlik yüksek

Tasarruf araştırması Türkiye ile birlikte Almanya, Avusturya, Avustralya, Fransa, İngiltere, İtalya, İspanya, Polonya, Romanya, Lüksemburg, Hollanda, ABD, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Çin, Hindistan ve Tayland'da toplam 18 bin kişiyle görüşülerek yapıldı. Araştırmada bireylere mevcut tasarruflarından ve harcamalarından ne derece memnun oldukları, en fazla neye para harcadıkları, hangi amaçla tasarruf ettikleri, hazırda bu amaçları için birikmiş ne kadar para tuttukları, bunun tasarruf amaçları için yeterli olup olmadığı ve parasal konularda en fazla kime güvendikleri soruldu.

Tasarruf etme ve harcama alışkanlıkları bireyin geliri ile doğrudan bağlantılı olsa da araştırmadan çıkan sonuçlar oldukça ilginç. Buna en iyi örnek ise araştırmanın uygulandığı ülkeler arasında kişi başına düşen gelirin (USD bazında) en düşük olduğu Tayland ve Hindistan'da anket katılımcılarının sırasıyla %83 ve %78'inin mevcut tasarruflarının düzeyinden memnun olması.

Araştırma sonuçlarına göre ülkeler arasında tasarruf ve harcamalardan memnuniyet oranları benzer bir dağılım gösteriyor. 19 ülke içinde tasarruflarından en fazla hoşnut olan iki ülke Tayland (%83) ve Hindistan (%78) gibi Asya ülkeleri olurken onları Avrupa'dan Lüksemburg (%51) ve Hollanda (%50) takip ediyor. Yaptıkları harcamalardan mutlu olanlar sıralamasında ise Hollanda (%68), Hindistan (%67), Çin (%64) ve Lüksemburg (%63) en önde yer alıyor. Tasarruflarından en az hoşnut olan İtalyanlar (%12), iş harcamaya gelince de %27 ile en az mutlu olan millet oluyor.

Türkiye %30 ile tasarrufundan memnun olanlar sıralamasında İtalya ve Slovakya ile en altta yer alırken, memnun olmayanların oranı açısından da (%33) üst sıralarda bulunuyor. Türkiye'de harcamalarından memnun olanların oranı ise %34'e kadar çıkıyor.

Tasarruf ve harcamalardan memnuniyet konusunda ayrışmanın belirgin olduğu bazı ülkeler ise Polonya, Romanya ve A.B.D. olarak öne çıkıyor. Polonya ve Romanya'da toplumun görece yüksek bir kısmının tasarruflarının düzeyinden memnun olduğu görülürken, harcamalar konusundaki sıralamada daha gerilerde kaldıkları dikkat çekiyor. A.B.D.'de ise tasarruflarından memnun olanların oranı görece düşükken iş harcamaya gelince memnuniyet artıyor.

İletişime en çok Türkler harcıyor

Araştırma tüm ülkelerde bireylerin her ay ortalama olarak en fazla ev ve yemek giderlerine para ayırdıklarını gösterirken harcama kalemlerinin dağılımında ülkeler arasında farklılıklar ortaya çıkıyor. İnternet ve mobil telefonu da kapsayan iletişim harcamalarına 19 ülke arasında en fazla para ayıran ülke olan Türkiye'de anket katılımcılarının %6'sı bunu harcamaları içinde ilk sırada gösteriyor. Bu oran 19 ülkede ortalama %2 düzeyinde bulunuyor.

Hollandalıların %65'i aylık harcamalarının en önemli kısmını kira, mortgage ve diğer ev giderlerine ayırıyor. Hollanda'yı Amerika (%54) ve Almanya (%53) takip ederken sıralamanın en altında Hindistan (%16) ve Tayland (%13) yer alıyor. Türkiye'de ise bu oran %23 olarak görünüyor.

Aylık harcamaları içinde gıda ve yemeği ilk sıraya koyanların en fazla olduğu ülke ise %56 ile İtalya olurken, Türkiye de %50 ile yemeği ilk sıraya koyanlar arasında üst sıralarda yerini alıyor. Yemeği harcama kalemi olarak ilk sıraya koyanların en az olduğu ülke ise %16 ile Hollandalılar olarak çıkıyor.

Eğitime en fazla bütçe ayıran iki ülke ise Çin ve Hindistan oluyor. Bu ülkelerde eğitimi harcamalar listesinde ilk sıraya koyanların oranları sırasıyla %7 ve %6. 13 Avrupa ülkesinin ortalaması ve Türkiye'nin oranları ise sırasıyla %2 ve %3.

Türkiye'de ev ve çocuk için tasarruf etmek görece daha önemliken, diğer ülkelerde daha kaliteli yaşam için tasarruf etmek öne çıkıyor

Araştırmada düzenli tasarruf etme nedenleri içinde 19 ülke ortalamasında en fazla ağırlık acil durumlarda beklenmedik bir harcama için güvence amacına veriliyor. Bu açıdan Türkler de ortalamaya yakın bir düzeyde yer alarak tasarruflarda temel nedenin "güvence" olduğunu söylüyorlar.

Tüm ülkeler ortalamasında acil durumlarda beklenmedik bir harcama için güvence hedefini tatil ve pahalı bir eşya alma amaçları takip ederken Türkiye'de sıralama değişiyor. Türkiye'de ortalamadan ayrışma en çok "ev almak" için ve "çocukların geleceği" için tasarruf etmede kendini gösteriyor. Diğer bir deyişle Türkiye'de ev ve çocuk için tasarruf etmek görece daha önemliken, diğer ülkelerde ve özellikle Avrupa'da daha kaliteli yaşam için tasarruf etmek öne çıkıyor.

Türkiye'de finansal kararlarda en çok aileye güveniliyor

Bireylerin finansal kararlarını da inceleyen araştırma para konularında karar alınırken ailenin tüm ülkelerde en güvenilir kurum olduğunu ortaya koyuyor. Aile istisnasız tüm ülkelerde ilk sırada yer alırken ortalama %37'lik bir pay alıyor. Türkiye ve Tayland aileye en çok güvenen 2 ülke olurken sıralamada en altta yer alan iki ülke ise Avusturya ve Çek Cumhuriyeti oluyor.

Tüm ülkeler ortalamasında aileyi %16'lık pay ile bankalar takip ediyor. Araştırmaya katılan ülkeler arasında bankalara en fazla güvenen iki ülke ise Lüksemburg ve Avusturya olarak çıkıyor.

Türkiye Avrupa'da yastık altı tasarrufların en fazla tercih edildiği ülkelerden birisi

Tasarrufların nasıl değerlendirildiği konusunda ise tüm ülkeler ortalaması vadeli ve vadesiz banka hesaplarına işaret ederken Türkiye'de farklı bir eğilim gözleniyor. Türkiye, Romanya ve Tayland'la birlikte 19 ülke arasında yastık altı tasarrufların en fazla tercih edildiği ülkelerden birisi oluyor.

Finansal yetkinliği ölçen 5 soruya en fazla doğru yanıt veren de, en fazla yanlış yanıt veren de Türkiye

Bireyin finansal konularda yetkinliğini ölçmeyi amaçlayan araştırma ise Türkiye ile birlikte Avusturya, Belçika, Fransa, Almanya, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Polonya, İspanya ve İngiltere’de toplam 11 bin kişiyle görüşülerek yapıldı. Araştırmada bireylere hiç finansal eğitimi alıp almadıkları, finansal eğitimin nerede alınması gerektiği, para yönetimi konusunda kendilerini nasıl gördükleri gibi sorular dışında finansal konulardaki bilgi seviyesini ölçmek amacıyla faiz oranlarının anlamı, enflasyonun etkisi, bono faiz ve fiyatlarının nasıl ilişkilendirildiği, konut kredilerinde vade faiz ilişkisi ve risk ile getiri arasındaki ilişkiye dair 5 soru soruldu.

Bu sorulara verilen yanıtlar, özellikle Türkiye için, oldukça ilginç sonuçlar ortaya koyuyor. Türkiye, 11 Avrupa ülkesi içinde bu sorulara en fazla doğru yanıtı veren, ama aynı zamanda hiç doğru yanıt vermeyenlerin en yüksek orana sahip olduğu ülke olarak ilk sırada yer aldı. Avrupa ortalamasında 5 sorunun 5’ine de doğru yanıt verenlerin oranı %6’da kalırken, bu oran Türkiye’de %10 oldu.

Ancak hiçbir soruya doğru yanıt veremeyenlerin oranı Türkiye’de %8,5 iken, ortalamada bu oran %6,4’te kaldı. Çelişki gibi görünen bu durum aslında Türkiye gerçeğini ortaya koyuyor. Türkiye’de bir uçta finansal konulara hâkim bir kesim yer alırken diğer uçta bu konularda oldukça yetersiz bilgi seviyesinde bir kesim yer alıyor. Bu dengesiz dağılımı düzeltmek için ise geniş halk kitleleri için finansal okuryazarlık eğitiminin gerekliliği ortaya çıkıyor.

Araştırma sonuçları aynı zamanda bu 5 sorunun tamamına doğru cevap verenlerin %70’inden fazlasının para yönetimi konusunda çok dikkatli olduğunu söylüyor.

Türkler finansal ürün çeşitliliği istiyor

Araştırmada insanlara finansal ürünler konusundaki düşünceleri de soruldu. Buna göre, “piyasadaki ürünler birbirine o kadar benziyor ki karşılaştırmak için zaman harcamıyorum” diyenlerin oranı Türkiye’de %26 iken, Avrupa ortalaması %17’de kalıyor. Bu oranın en düşük olduğu ülke ise %13 ile İngiltere oluyor. Bu sonucu farklı açılardan değerlendirmek mümkün. Bir taraftan Türkiye’de finansal okuryazarlık seviyesinin düşük olması nedeniyle insanların piyasadaki ürün seçeneklerini değerlendiremedikleri söylenebilecekken diğer taraftan ürün çeşitliliği ihtiyacına da vurgu yapılabilir.

Finansal eğitim okullarda yapılmalı

Araştırma sonuçlarına göre 11 Avrupa ülkesinde hiç finansal eğitim almadığını söyleyenlerin oranı ortalamada %27 düzeyinde seyrederken Türkiye ortalamaya yakın bir seviyede bulunuyor. Araştırmaya katılanların %34’ü okulda, özel derste veya meslek olarak finansal eğitim aldığını söylerken kendi kendine öğrendiğini belirtenlerin oranı da yaklaşık %24 ile hiç de azımsanmayacak düzeyde.

Finansal eğitimin okullarda verilmesi konusunda ise neredeyse herkes hemfikir: katılımcıların %90’ı bu soruya Avrupa ortalamasında evet diyor. Bu konuya en az sıcak bakanlar ise %74 evet alınan Fransa. Türkiye’de evet oranı ise %92 ile ortalamanın üzerinde.

ING Grubu Ekonomik Araştırmalar Bölümü tarafından yürütölen ING Uluslararası Araştırmalar serisine www.economics.com adresinden ulaşabilirsiniz.

ING Grubu, Bankacılık, Sigorta ve Varlık yönetimi alanlarında faaliyet göstermekte olan dünya çapında bir finansal hizmetler şirkettir. ING Grubu, Avrupa, Asya, Avustralya ve Amerika’da yer alan 40’tan fazla ülkede 94 binin üzerinde çalışana ve 67 milyonun üzerinde müşteriye sahiptir. Her zaman değişime öncülük eden ING Grubu, tüm dünyada faaliyet gösterdiği ülkelerde üretime, girişimciliğe, yenilikçiliğe, yaratıcılığa güç katmak hedefini taşımaktadır.

Sürdürülebilirliği iş modelinin ana prensibi olarak gören ING Grubu, faaliyet gösterdiği toplumlarda çocukların eğitimi, finansal eğitim ve çevre koruma alanlarında birçok program hayata geçirmektedir. UNICEF ile küresel işbirliğinin 6. yılını dolduran ING Grubu, ‘ING Chances for Children’ programı kapsamında çocukların eğitime erişimini sağlamaktadır. Küresel sorumluluk standartlarına uyumu FTSE4Good ve Dow Jones Sustainability Index gibi kurumlarca da tescillenen ING Grubu 2006 yılında Küresel İlkeler Sözleşmesi Global Compact’a da imza atmıştır. ING Grubu 2007’den beri faaliyetlerini sıfır karbon ayak izi ile sürdürmektedir.